

Jogharmonizációval a gyermektartás és családi tartások hatékony nemzetközi behajtása érdekében

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium összeállította a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK rendelet (továbbiakban Rendelet), továbbá a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény hazai alkalmazásához szükséges jogalkotási és egyéb feladatokról szóló előterjesztés tervezetét.

Az előterjesztés ahhoz szükséges, hogy az érintett rendelet és a hágai egyezmény alkalmazása Magyarországon is lehetséges legyen. A jogszabálytervezet tartalmazza az ehhez szükséges jogalkotási és egyéb feladatokat.

2007. november 23-án két nemzetközi okmány született a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia keretében, nevezetesen a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló egyezmény, valamint a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló jegyzőkönyv. A jegyzőkönyv célja, hogy a tartásra jogosultak és kötelezettek számára nagyobb fokú jogbiztonságot és kiszámíthatóságot biztosítson. 2009. február 23-án a Bizottság a jegyzőkönyv Európai Közösség által történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatot fogadott el.

Az egyezmény célja, hogy biztosítsa a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak hatékony nemzetközi behajtását. Mivel a tartási követelések túlnyomó többsége gyermektartásra vonatkozik, az egyezmény mindenekelőtt gyermekvédelmi intézkedés. E javaslat az egyezmény Európai Közösségek által történő megkötésére vonatkozik.

Az Európai Közösség a bírósági határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapuló, valódi igazságügyi térség létrehozását tűzte ki célul maga elé. 2008. december 18-án a Tanács elfogadta a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK rendeletet. Az egyezmény Közösség általi megkötése megerősíti a tartási kötelezettséget megállapító határozatok elismerésével és végrehajtásával kapcsolatban már létező közösségi szabályokat, valamint a központi hatóságok közötti adminisztratív együttműködést azáltal, hogy a Közösségen belül összehangolt szabályokat hoz létre az egyezmény részes felévé váló harmadik országok tekintetében.

Az Európai Bizottság a Tanács által megadott tárgyalási irányelvek alapján tárgyalta az egyezményről. Az ennek eredményeként született egyezmény összhangban van e tárgyalási irányelvekkel. Az egyezmény célkitűzését - azaz a családi tartások hatékony behajtásának biztosítását - összetett eszközökkel kívánják elérni, ezek között szerepelnek az alábbiak: (1) átfogó együttműködési rendszer a szerződő államok hatóságai között a nemzetközi kérelmek feldolgozása terén; (2) azon követelmény, hogy a szerződő államoknak a tartási kötelezettséggel kapcsolatos határozatok meghozatala és módosítása céljából rendelkezésre kell bocsátaniuk a kérelmeket; (3) a határokon átnyúló tartási eljárásokhoz történő hatékony hozzáférést biztosító rendelkezések; (4) a szerződő államokban hozott tartási kötelezettséget megállapító határozatok elismerését és végrehajtását szolgáló rendszer; (5) gyorsított és egyszerűsített elismerési és végrehajtási eljárások; valamint (6) a hatékony intézkedések gyors végrehajtására vonatkozó követelmény.

Az egyezmény hatálya elsősorban a 21 éven aluli gyermekek tartására (a tartásdíj megállapítására, felemelésére, leszállítására, vagy megszüntetésére, illetőleg a hozott határozatok elismerésére és végrehajtására) terjed ki. Az egyezmény széleskörű központi hatósági közreműködést is biztosít a gyermektartási igények érvényesítésének megkönnyítéséhez. A hágai egyezményt EU-tagállam és ún. harmadik állam (nem EU-

tagállam) közötti viszonylatban alkalmazhatják majd. A rendelet számos tekintetben átveszi a hágai egyezmény rendelkezéseit, vagy éppen utal a hágai jegyzőkönyv kollíziós szabályaira. Az előterjesztés tartalmazza azokat a törvénymódosításokat, amelyek a rendelet és a hágai egyezmény hazai alkalmazásához szükségesek. A javaslat módosítja a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendeletet, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvényt és a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényt. Mivel a rendeletet 2011. június 18-tól kell majd alkalmazni, ezért ez a törvény tervezett hatályba lépési ideje is.

A kormány a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumot jelöli ki központi hatósággént, ezen belül is a Nemzetközi Magánjogi Osztályt, amely mind a belföldi, mind a külföldi kérelmezők által előterjesztett kérelmek vonatkozásában ellátja majd a központi hatósági feladatokat.

A törvényjavaslat elfogadásával biztosítottak lesznek a rendelet alkalmazásához szükséges belső jogi feltételek és Magyarország eleget tud tenni közlési kötelezettségének az Európai Bizottság felé továbbá elkezdődhet a jogalkalmazók felkészülése is.

A törvénytervezet véleményezési határideje: 2010. szeptember 24.

Az észrevételeket a lilla.kralovanszky@irm.gov.hu e-mail címre várjuk.